

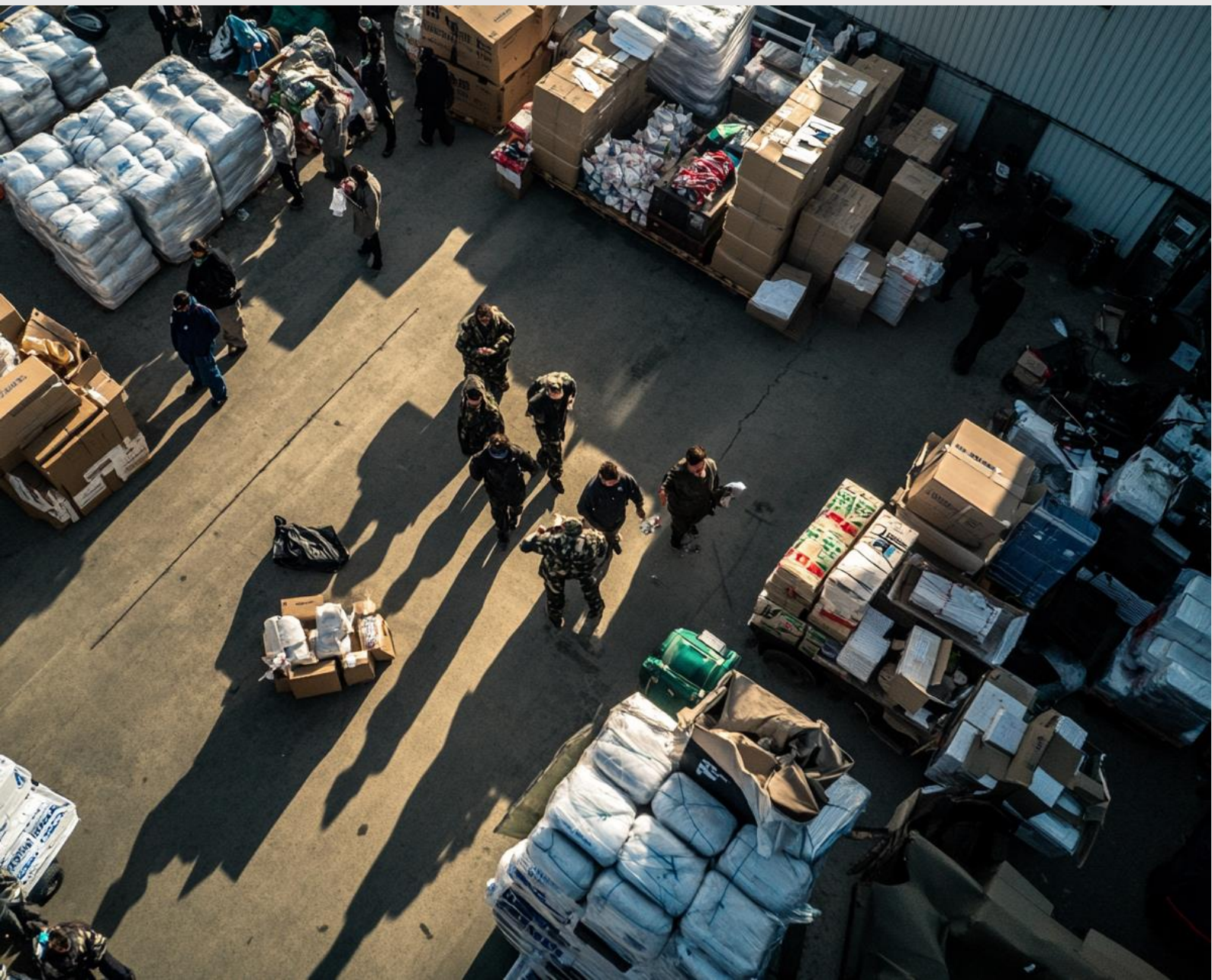

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

STRATEGI

Värdlandsstöd till internationella civila aktörer

Stärkt förmåga vid övningar, fredstida kriser,
höjd beredskap och krig

**Strategi. Vårdlandsstöd till internationella civila aktörer
Stärkt förmåga vid övningar, fredstida kriser, höjd beredskap och krig**

© Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)
Enhet: Enheten för ledning och samverkan

Text: Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Publikationsnummer: MSB2268 – Februari 2025
ISBN-nummer: 978-91-7927-594-5
Tidigare utgiven: Mars 2024

Förord

Behovet av värdlandsstöd inom Sverige kan uppstå i närtid. Det kan aktualiseras både genom vår roll som allierad, t.ex. genom att vi behöver agera transitland men också genom omfattande samhällsstörningar där civilbefolkningens basala behov behöver värnas eller samhällets funktionalitet behöver upprätthållas. Erfarenheter från Ukraina och Polen visar på att stödet kan bli omfattande och kan vara kritiskt, inte enbart utifrån militära behov. Vi behöver vara förberedda på att ta emot omfattande civil och humanitär hjälp.

Värdlandsstöd blir därmed ett av de mest angelägna områdena för att stärka samhällets förmåga att klara av att hantera krig. Ett område där vi inte har råd att tappa tempo.

MSB tillämpar en bred definition av värdlandsstöd som speglar behov inom både Nato, EU och FN (i förhållande till Försvarsmakten som endast utgår från Nato:s definition):

Värdlandsstöd innefattar alla åtgärder – från förberedande planering till hantering och avslut – som syftar till att internationella civila och militära aktörer ska kunna verka på eller transiteras genom svenskt territorium.

Värdlandsstöd kan behöva tillhandahållas såväl under fredstida kriser och övningar, som under höjd beredskap och krig.

Inom värdlandsstödet behöver den civila beredskapsplaneringen därför kunna säkerställa två uppgifter samtidigt:

- Stöd till internationella civila aktörer för att kunna ta emot civil och humanitär hjälp, i syfte att skydda civilbefolkningen och upprätthålla samhällets funktionalitet.
- Samverkan med Försvarsmakten för ett effektivt och samordnat stöd till internationella militära styrkor och organisationer

De båda delarna behöver samordnas och samplaneras på samtliga nivåer i det svenska systemet.

I denna strategi lägger vi fokus på värdlandsstöd till internationella civila aktörer. Vi lyfter samtidigt behovet av samverkan med Försvarsmakten för ett effektivt värdlandsstöd till internationella militära styrkor och organisationer.

Värdlandsstöd är idag ett område under stark utveckling där förändringar i omvärld och politikens viljeinriktning innebär att strategin löpande ses över.

Stockholm, 2025-02-17

Mikael Frisell

Generaldirektör, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Innehåll

1	INLEDNING	5
2	ROLLER OCH ANSVAR.....	10
3	BEHOV AV STÄRKT FÖRMÅGA	12
4	MÅLBILD	15
5	HUR SKA MÅLBILDEN NÅS?.....	16

1 Inledning

Att kunna ta emot internationell civil och humanitär hjälp när Sveriges resurser inte räcker till kan vara avgörande vid omfattande fredstida kriser, höjd beredskap och krig. Det är därför viktigt att öka förmågan att ge värdlandsstöd till internationella civila aktörer.

Värdlandsstöd till internationella civila aktörer blir aktuellt när Sveriges egna resurser inom landet inte längre räcker till för att hantera en omfattande fredstida krissituation, höjd beredskap eller krig, och landet har efterfrågat internationell civil eller humanitär hjälp. Det kan bland annat handla om akut nödhjälp i form av mat, vatten och mediciner, skydd av civila eller återbyggnad av samhällsviktig verksamhet och kritisk infrastruktur.

Stödet kan också bli aktuellt om internationella civila aktörer behöver passera Sverige för att nå en annan destination, eller när Sverige övar tillsammans med internationella civila aktörer på svenskt territorium.

Det värdlandsstöd som kan behöva tillhandahållas till internationella civila aktörer kan innefatta allt från tillfälliga nödbostäder, transporter, tillstånd och dispenser, lagerhållning och sjukvård till att bemanna mottagningsplatser och uppställningsplatser.

Att kunna ge värdlandsstöd till internationella civila aktörer syftar bland annat till att kunna skydda civilbefolkningen, samhällsviktig verksamhet och kulturminnen samt öka resiliens i samhället under fredstida kriser, höjd beredskap och krig.

Alla nivåer i den svenska civila beredskapsstrukturen berörs, även om rollerna skiljer sig åt. Aktörerna behöver därför i förväg vara överens om ansvars- och rollfördelning, ha genomfört planeringen samt utbildats och övats. Det är en förutsättning för att de internationella civila aktörerna ska kunna utföra sitt uppdrag så effektivt som möjligt.

Två krävande uppgifter

Värdlandsstöd som begrepp handlar inte bara om stöd till internationella civila aktörer utan också om stöd till internationella militära styrkor och organisationer. Detta innebär att i händelse av höjd beredskap eller krig kan civila aktörer behöva hantera två olika stöd samtidigt:

- Stöd till internationella civila aktörer för att kunna ta emot civil och humanitär hjälp, i syfte att skydda civilbefolkningen och upprätthålla samhällets funktionalitet.
- Samverkan med Försvarsmakten för ett effektivt och samordnat stöd till internationella militära styrkor och organisationer.

Den här strategin har fokus på värdlandsstöd till internationella civila aktörer. Försvarsmakten ansvarar för planeringen av värdlandsstöd till internationella militära styrkor och organisationer. Det är dock viktigt att förberedelserna för de båda olika stöden samordnas för Sveriges samlade försvarsförmåga¹, samt att vi planerar för att de civila resurser som ska upprätthålla värdlandsstödet kan behöva prioriteras.

Begreppet värdlandsstöd

Begreppet värdlandsstöd används sedan lång tid tillbaka inom flera olika verksamhetsområden och det saknas en definition av begreppet som är etablerad och används enhetligt².

MSB har därför utformad en egen definition av begreppet för att i möjligaste mån stämma överens med hur det används inom såväl EU, Nato och FN som i Sverige.

Värdlandsstöd innefattar alla åtgärder – från förberedande planering till hantering och avslut – som syftar till att internationella civila och militära aktörer ska kunna verka på eller transiteras genom svenskt territorium.

Värdlandsstöd kan behöva tillhandahållas såväl under fredstida kriser och övningar, som under höjd beredskap och krig.

Syfte och mål

Strategin beskriver en målbild för arbetet med att kunna ge värdlandsstöd till internationella civila aktörer och tydliggör en önskad utveckling på området.

Syftet med strategin är således att

- på ett övergripande plan ge ingångsvärden baserade på analyserade utvecklingsbehov (se kapitel 3)
- formulera en tydlig och gemensam målbild samt vägen för att nå dit.

Strategin ingår i ett paket av vägledande och stödjande dokument i syfte att en samlad planering av värdlandsstöd till internationella civila aktörer kan genomföras i Sverige. Strategin ska också fungera som ett underlag för kommunikation och utbildning, samt kunna användas för att främja ett strategiskt förhållningssätt och kunskapsuppbyggande inom området värdlandsstöd.

Strategin tas fram i ett läge när området värdlandsstöd är under utveckling och kan behöva revideras utifrån förändringar i omvärldsutveckling och annan styrning som påverkar förutsättningarna för arbetet med att kunna ge värdlandsstöd till internationella civila aktörer.

¹ Detta är något som lyfts i Totalförsvaret 2025–2030 (Prop. 2024/25:34) samt i Sveriges nationella plan för militär rörlighet 2024–2026.

² Att begreppet värdlandsstöd inte bara används inom Nato utan också av till exempel FN och EU lyfts även i Försvarsberedningens rapport ”Kraftsamling – Inriktningen av totalförsvaret och utformningen av det civila försvaret”. Ds 2023:34.

Målgrupp

Målgruppen för strategin är de aktörer inom civilt försvar och krisberedskap som har roller och ansvar vad gäller planering, samordning och hantering av värdlandsstöd till internationella civila aktörer under övningar, fredstida kriser, höjd beredskap och krig.

Avgränsning

Den här strategin har fokus på att värdlandsstöd ska kunna ges till internationella civila aktörer under övningar, fredstida kriser, höjd beredskap och krig.

Dokumentet beskriver därför inte Försvarsmaktens planering med civila aktörer för att ge värdlandsstöd till internationella militära styrkor och organisationer.

Däremot kan detta påverka planeringen för värdlandsstödet till internationella civila aktörer och vikten av samordning blir påtaglig för att få ett motståndskraftigt totalförsvar.

Inte heller rör strategin hur Sverige ger hjälp eller bistånd till andra länder (där finns det nationellt redan etablerade processer i förhållande till exempelvis EU och FN). Viktigt att beakta är dock att förmågan att både ge och ta emot hjälp ofta regleras genom samma internationella samarbeten och avtal.

Värdlandsstöd är en nationell angelägenhet

En robust förmåga till värdlandsstöd involverar en mängd aktörer, den är tvärssektoriell och nivåöverskridande oavsett var vi befinner oss på hotskalan. Förmågan ställs på sin spets inför och vid höjd beredskap och krig.

Planeringen för de civila aktörerna, inom ramen för värdlandsstödet, ska bidra till en ökad förmåga att uppnå tre mål:

- mål för totalförsvaret,
- mål för civilt försvar,
- mål för krisberedskapen.

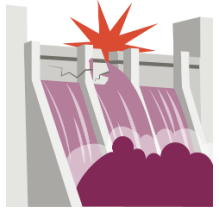

Mål för totalförsvaret³

Det övergripande målet för totalförsvaret ska vara att ha förmåga att försvara Sverige och vår befolkning mot väpnat angrepp, hävda vårt lands självständighet, suveränitet och territoriella integritet samt medverka till försvaret av allierade.

Verksamhet inom totalförsvaret ska kunna bedrivas enskilt och tillsammans med andra, inom och utom landet och i enlighet med Sveriges åtaganden som medlem i Nato.

³ Totalförsvaret 2025–2030. Prop. 2024/25:34.

Mål för civilt försvar⁴

Målet för det civila försvaret är att ha förmågan att

- säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna
- inom ramen för Natos kollektiva försvar och uppgifter i övrigt, bidra till det militära försvarets förmåga
- skydda civilbefolkningen
- upprätthålla försvarsviljan och samhällets motståndskraft mot externa påtryckningar

Målen för krisberedskapen⁵

De av regeringen angivna målen för krisberedskapen är att

- minska risken för olyckor och kriser som hotar vår säkerhet
- värna människors liv och hälsa samt grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter genom att upprätthålla samhällsviktig verksamhet och hindra eller begränsa skador på egendom och miljö då olyckor och krissituationer inträffar.

Svenskt medlemskap i Nato

Det förändrade omvärldsläget i och med Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina och Sveriges medlemskap i Nato innebär en mängd anpassningar och förberedelser för Sverige på både militär och civil sida, inte minst avseende förmågan till värdlandsstöd.

Sverige har varit partnerland till Nato sedan 1994. Partnerskapet har fördjupats över tid och Sverige har redan innan medlemskap blev aktuellt deltagit i alliansens olika kommittéer – så långt partnerskapet tillåter – på både militär och civil sida. Sverige tecknade 2014 samförståndsavtal med Nato om värdlandsstöd. Försvarsmakten gjorde då vissa förberedelser och fick i samband med ansökan om medlemskap specifika regeringsuppdrag inför anslutningen.

Det bör betonas att de uppdrag Försvarsmakten omhändertar handlar om att kunna ge värdlandsstöd till internationella militära styrkor och organisationer. Försvarsmakten har därför engagerat civila aktörer på olika nivåer och i olika grad av detaljering i planeringen.

Det finns inga motsvarande förberedelseuppdrag för värdlandsstöd kopplat till det civila försvarets uppgifter, till exempel att skydda civilbefolkningen och säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna. MSB och andra civila aktörer gör ändå olika förberedelser, som även behöver samordnas med Försvarsmaktens planering.

⁴ Totalförsvaret 2025–2030. Prop. 2024/25:34.

⁵ Statens budgetproposition. Utgiftsområde 6.

Att kunna ge världsstöd till internationella civila aktörer syftar bland annat till att kunna skydda civilbefolkningen, samhällsviktig verksamhet och kulturminnen samt öka resiliens i samhället under fredstida kriser, höjd beredskap och krig.

2 Roller och ansvar

Civilt försvar och krisberedskap regleras i lagar och förordningar. Fördelningen av ansvar och roller bygger även på grundläggande principer. Vissa myndigheter har mer ansvar än andra, men alla har ett ansvar att minska sårbarheter och värna samhällets grundläggande skyddsvärden utifrån sitt ansvarsområde. När en samhällsstörning vid fred, höjd beredskap eller krig inträffar bidrar alla som berörs utifrån sitt ansvarsområde. Detta förväntas även av företag och privatpersoner. Det är grunden för den civila beredskapen.

Alla nivåer i den svenska civila beredskapsstrukturen berörs av området värdlandsstöd även om rollerna och tydligheten i ansvar skiljer sig åt. Samarbete och koordinering mellan systemets nivåer är nödvändigt för att få processen att fungera. Strategin ligger som grund för planeringsarbetet och tydliggör vilken målbild som är önskvärd att uppnå inom området. Hur målbilden ska nås beskrivs övergripande i kapitel 5.

Följande tabell beskriver på en övergripande nivå vilka roller och ansvar som finns i systemet i förhållande till värdlandsstöd. I det fortsatta planeringsarbetet bör ansvar och roller tydliggöras ytterligare.

Offentliga aktörer

Kommuner: En stor del av värdlandsstödet verkställs på lokal nivå, där många av de samhällsviktiga verksamheterna finns. Kommunerna har lokalt geografiskt områdesansvar där det ingår att bland annat ge olika aktörer möjlighet till samordning inför och under fredstida kriser och höjd beredskap.

Regioner: Har ansvar för värdlandsstöd avseende hälso- och sjukvård, både till civila och militära inkommande resurser.

Länsstyrelser: Kan efter regeringsbeslut inrikta och prioritera de statliga och internationella resurser som ställs till förfogande. Har regionalt geografiskt områdesansvar och samordnar aktörer på regional nivå.

Civilområdesansvariga länsstyrelser: Har geografiskt områdesansvar för sitt område när det gäller civilt försvar. Ansvaret avser uppgifter inför och vid höjd beredskap. Ska ta initiativ till åtgärder och hålla samman planering och förberedelser av civila aspekter av värdlandsstöd.

Beredskapsmyndigheter: Kan ha ansvar för viktiga uppgifter i en värdlandsstödsprocess. Flera myndigheter har internationella avtal eller samarbeten, genom vilka internationellt stöd kan erhållas.

Sektorsansvariga myndigheter: Ska leda arbetet med att samordna åtgärder inom respektive sektors ansvarsområde för att åstadkomma långsiktig förmågeutveckling. Berörda sektorsansvariga myndigheter behöver delta i den förberedande planeringen för att kunna omhänderta aktuella ingångsvärden.

MSB: Företräder det civila försvaret på central nivå i frågor som har betydelse för avvägningen mellan civila och militära behov.

MSB har ansvar för systemutveckling inom civilt försvar och krisberedskap samt för att en sammanhängande planering kommer till stånd. MSB ska verka för samordning mellan aktörer och utifrån en nationell riskbild upprätthålla beredskap med stödresurser. Vid hantering är MSB nationell kontaktpunkt för EU:s⁶ och Natos⁷ krishanteringsmekanismer avseende civilt stöd.

Försvarsmakten: Företräder det militära försvaret och har ansvar för planering och genomförande av världlandsstöd till internationella militära styrkor och organisationer (centralt, regionalt och lokalt). Samverkan ska ske med civila aktörer för att bland annat säkerställa en samordnad användning av civila och militära resurser.

Regeringen: Uppdragsgivare och står för den övergripande styrningen. Fördelar ansvar och lägger uppdrag på exempelvis beredskapsmyndigheter, även vad gäller världlandsstöd.

Näringslivet

Aktörer inom näringslivet är viktiga för att bidra till att minska konsekvenserna av samhällsstörningar och för att använda samhällets resurser effektivt.

Näringslivet producerar majoriteten av de varor och tjänster som behövs både för civilbefolkningen, stöd till Försvarsmakten och inom världlandsstödet.

Frivilliga

Ansvariga aktörer behöver kunna ta emot hjälp från frivilliga (vilket kan ta delar av ett världlandsstöd i anspråk), men även kunna inkludera exempelvis frivilliga försvarsorganisationer och andra ideella aktörer i arbetet för ett robust och uthålligt världlandsstöd.

⁶ Emergency Response Coordination Centre (ERCC).

⁷ Euro-Atlantic Disaster Response Coordination Centre (EADRCC).

3 Behov av stärkt förmåga

Sverige har erfarenhet av att ta emot omfattande internationell hjälp i samband med skogsbränderna 2018. Även om både händelsen, hanteringen och den internationella hjälpen var betydande var det en fredstida kris som pågick under några veckors tid. Det går alltså inte att jämföra vare sig behov eller dimensionering om situationen istället skulle vara krig i vårt land eller i vårt omedelbara närområde.

Trots att händelsen 2018 var relativt avgränsad, visar erfarenheterna att världlandsstöd är arbetskrävande och inrymmer många parametrar som Sverige som nation inte tidigare ställts inför. Erfarenheterna har lett till förändringar inom områdena räddningstjänst samt ledning och samverkan i Sverige.

Med anledning av Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina har MSB analyserat erfarenheter av hur det går till i praktiken när internationell hjälp har tagits emot, koordinerats, fördelats och transporterats vidare till ett krigsdrabbat land⁸.

Erfarenheter från Polen och Ukraina understryker behovet av en robust nationell förmåga inom världlandsstöd hos de civila aktörerna. Detta gäller både om det egna landet är drabbat eller om behovet finns i närområdet. Det handlar mer konkret om att kunna efterfråga, ta emot, transitera och distribuera omfattande internationell humanitär och civil hjälp till civilbefolkningen och för att säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna.⁹ Det är en krävande uppgift som de civila aktörerna behöver ha förmåga att hantera samtidigt som ett samordnat civilt stöd till Försvarmakten och internationella militära styrkor och organisationer ska kunna levereras.

I Sverige har vi en beredskapsstruktur med roller och ansvar för såväl planering som hantering och den politiska inriktningen ger ökat tryck på såväl beredskapsplanering som genomförande av olika uppdrag. Det finns ett stort behov av kunskapshöjning och konkret planering utifrån roller och ansvar på olika nivåer inom civilt försvar och krisberedskap.

⁸ "Erfarenheter från Ukraina: Initiala lärdomar för det civila försvaret" FÖ2023/01325 samt "Från erfarenhet till handling – en deskriptiv analys av två nutida samhällsstörningar med fokus på världlandsstöd", Försvarshögskolan Ö48/2022.

⁹ Stödet kan kanaliseras inom ramen för EU:s civilskyddssamarbete (Emergency Response Coordination Centre, ERCC), Nato (Euro-Atlantic Disaster Response Coordination Centre EADRCC), FN-organisationer eller genom bilaterala överenskommelser med andra stater eller organisationer.

Slutsatser

- Internationella civila aktörer kommer att önska eller kräva dialog med en central civil aktör.
- Sverige behöver utveckla den sammanhållna förberedande planeringen för värdlandsstöd.
- Det civila försvaret kommer vid ett skarpt läge att behöva efterfråga internationell civil och humanitär hjälp.
- Det civila försvaret behöver klara två uppgifter samtidigt: dels säkerställa att värdlandsstöd kan ges till internationella civila aktörer för att skydda civilbefolkningen och upprätta samhällets funktionalitet, dels säkerställa samverkan med Försvarsmakten för att kunna ge ett omfattande och samordnat värdlandsstöd till internationella militära styrkor och organisationer.
- Sverige kommer behöva en gemensam organisering och struktur för hantering och prioritering av inkommande hjälp och nödvändiga försörjningsresurser.
- Sverige bör utveckla arbetet inom värdlandsstöd i samarbete med nordiska och baltiska grannländer.
- För att kunna upprätthålla ett värdlandsstöd under höjd beredskap och krig krävs omfattande samarbete med Försvarsmakten inom ramen för den svenska totalförsvarsplaneringen.
- En förutsättning är att alla inblandade aktörer i förväg är överens om ansvars- och rollfördelning, att planering är gjord samt att aktörerna är utbildade och övade.

Alla nivåer i den svenska civila beredskapsstrukturen berörs av området värdlandstöd även om rollerna och tydligheten i ansvar skiljer sig åt. Samarbete och koordinering mellan systemets nivåer är nödvändigt för att få processen att fungera.

Tidplan 13/8

07.00 Stabsorientering
07.30 Stabschef

08.00 f. insats

10.00 staben

12.00

13.00

Stabsorientering

1. Övergripande
2. Operativ
3. Skade
4. Info
5. Res
6. V
7. T
- 8.
- 9.

4 Målbild

Målbilden baseras på erfarenheter från tidigare händelser, rollfördelning i enlighet med författningsreglerade uppgifter samt insikten om det civila försvarets samtidiga uppgifter avseende värdlandsstöd.

Säkerställa att värdlandsstöd kan ges till internationella civila aktörer och att detta samordnas inom och mellan olika nivåer i beredskapssystemet för största effekt.

Värdlandsstöd till internationella civila aktörer ska kunna ges samtidigt som ett samordnat civilt stöd ges till internationella militära styrkor och organisationer.

Värdlandsstöd ska kunna ges under övningar, fredstida kriser, höjd beredskap och krig.

Innan utgången av 2026 ska följande ha uppnåtts:

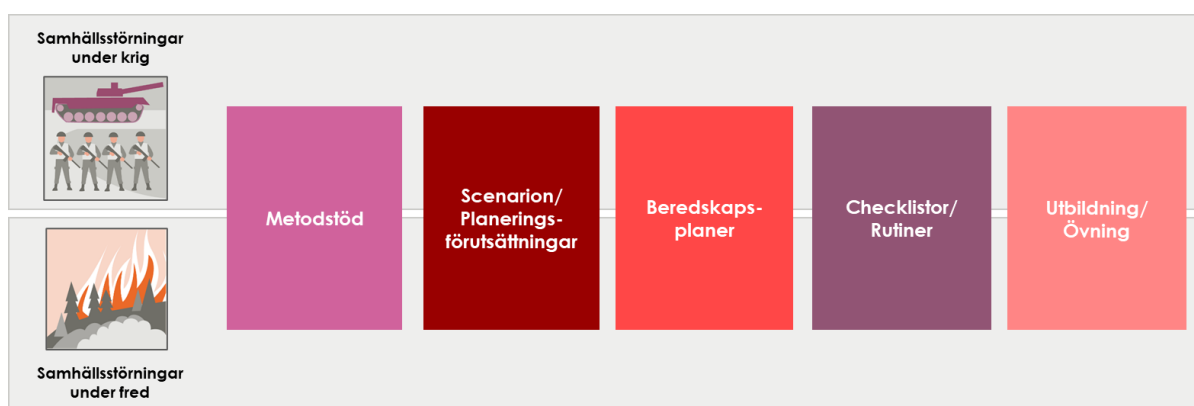
- Aktörsgemensamma metoder och arbetsformer för förberedande planering ska vara framtagna som säkerställer att värdlandsstöd kan ges till internationella civila aktörer.
- Den civila beredskapsplaneringen ska säkerställa att värdlandsstöd till internationella civila aktörer ska kunna ges samtidigt som värdlandsstöd ges till internationella militära styrkor eller organisationer
- Förmågan ska prövas och stärkas genom regelbundna utbildningar och övningar på lokal, regional, högre regional, nationell och internationell nivå.

5 Hur ska målbilden nås?

En grund för att målbilden ska kunna nås är att alla aktörer agerar utifrån sina ansvarsområden, givna inriktningar och uppdrag. För att nå målen stödjer MSB de civilområdesansvariga länsstyrelserna och andra civila aktörer genom att bland annat ta fram aktörsgemensamma dokument, metoder och utbildningar samt ansvarar för samordning av den nationella planeringen.

Utöver detta behöver beredskapssystemet som helhet ta ett gemensamt ansvar för att den civila och militära planeringen av värdlandsstöd samordnas i syfte att få till stånd ett effektivt och fullgott fungerande värdlandsstöd.

Övergripande visualisering över hur målbilden önskas nås.

Aktörsgemensamma dokument

Ett nationellt planeringsstöd som bland annat beskriver värdlandsstödet som en process är en utgångspunkt för planeringen. Processen synliggör behoven av samverkan, utbildning och övning. Planeringsstödet ska sedan kunna brytas ner och konkretiseras, exempelvis genom beredskapsplaner, på de nivåer som systemet anser vara nödvändigt, exempelvis regionalt och lokalt. Dessa beredskapsplaner kan sedan kompletteras med mer specifika checklistor eller rutiner.

Ett viktigt ingångsvärde i planeringen blir också nationella scenarion som ger en bild över vad Sverige behöver förbereda sig för.

Utbildning och övning

En framgångsfaktor för att Sverige ska lyckas med sin värdlandsstödsuppgift är att vi övar och utbildar oss. Med utbildning och övning ökar sannolikheten att kunna hantera skarpa händelser på bästa sätt. Det är också viktigt att genomförda insatser utvärderas, samt att nya kunskaper omhändertaras och implementeras.

Det övergripande nationella behovet av utbildningar och övningar bör inventeras regelbundet. Vidare behöver de beredskapsplaner som tas fram också övas, i syfte att pröva och förbättra planerna samt förmågan till världlandsstöd.

En webbaserad introduktionsutbildning kommer därför i ett inledande skede kunna möta de grundläggande kunskapsbehov som flera aktörer efterfrågar. Utbildningen bygger på moduler som kan vidareutvecklas utifrån de önskemål som framkommer.

Finansiering

För att nå den övergripande målbilden är finansiering en viktig grundförutsättning. Aktörerna bör i sin budget säkerställa att ett världlandsstöd kan planeras och genomföras¹⁰.

Möjlighet till finansiering av åtgärder som stärker samhällets samlade beredskap och försvarsförmåga finns genom anslag 2.4 Krisberedskap som MSB hanterar.

Medel från anslaget kan sökas för utvecklings- och samverkansprojekt av myndigheter som anges i bilaga 1 till Förordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap och till myndigheter som pekats ut särskilt av regeringen eller MSB. Anslaget utgör ett viktigt strategiskt ekonomiskt styrmedel och kan användas för att komplettera aktörers egna satsningar inom världlandsstöd.

De projekt som söks behöver förhålla sig till MSB:s finansieringsprinciper¹¹ samt inriktning¹² för projekten. Mer information finns på MSB:s webbplats.

¹⁰ I Sverige är grundregeln att den aktör som efterfrågar internationell hjälp ska stå för de kostnader som uppstår i samband med insatsen. Då exempelvis en kommun genomfört en räddningsinsats, som medfört betydande kostnader, går det att söka återbetalning från staten via MSB. Återbetalning görs för kostnader som överstiger aktuell självrisk och som är direkt hänförliga till räddningsinsatsen. Samma princip gäller för saneringsinsatser efter oljepåslag på statligt vatten. Vid mottagande av internationell hjälp via civilskyddsmekanismen finns i vissa fall möjlighet för MSB att inledningsvis och tillfälligt täcka kostnader som uppstår. I sådana fall krävs i regel beslut av Regeringskansliet. Syftet är dels att möjliggöra att vi snabbt ska kunna ta emot hjälp vid en händelse, dels att det stödjande landet inte ska belastas av kostnader för detta.

¹¹ Finansieringsprinciper Anslag 2:4 Krisberedskap (MSB 2019–09098).

¹² Inriktning för projektmedel till myndigheter 2024–2025, Anslag 2:4 Krisberedskap.

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

© Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

651 81 Karlstad Tel 0771-240 240 www.msb.se

Publikationsnummer MSB2268 – Februari 2025 ISBN-nummer 978-91-7927-594-5